

Limburg is proeftuin voor een nieuwe vorm van elektronisch toezicht bij 'probleemjongeren'. Hierdoor kunnen zij uit de gevangenis of gesloten inrichting blijven. Ontwikkelaar Topaze en twee deelnemers uit Limburg aan het woord.

'Je moet met de billen bloot'

DOOR ERIC SEUREN

Dat Ramon geen lieverdje is, hadden ouders Bert en Janine wel in de gaten. Hun twintigjarige zoon had wel eens wat uitgevreten en liet al langer zien een grote hekel aan autoriteit te hebben. Ook aan ouderlijk gezag. Maar dat hij een gewapende overval op een supermarkt zou plegen, liet zelfs Bert en Janine steil achterover slaan van verbazing.

Waarom hij het deed? Daarover is Ramon achteraf zelf heel kort. Een vriend - nou ja, een jongen met wie hij veel tijd doorbracht - zei dat hij dat niet zou durven. Hij zou een mietje zijn. Om aan deze pesterijen een eind te maken, besloot Ramon de lokale supermarkt te overvallen zonder ook maar enig oog te hebben voor de gevolgen.

Zijn ouders hoorden het verhaal een paar weken later, nadat de politie bij het gezin op de stoep stond en het hele huis overhoop haalde op zoek naar bewijsmateriaal. Die actie drukte het vertrouwen in Ramon - los van het heftige misdrijf - ook stevig de grond in. „Je weet niks. Je mag niks. Je bent als het ware gast of gevangene in je eigen huis”, vertelt Bert emotioneel. „Pas nadat alles doorzocht was en Ramon geboeid meegenomen was, hoorden we wat er speelde.”

Inmiddels is het een half jaar later en is Ramon in afwachting van de rechtszaak. In de tussentijd zat hij een poos vast en bracht hij een periode in een gesloten inrichting door. In die inrichting had hij - naar eigen zeggen - nog nooit eerder zoveel moeten vechten. Uiteindelijk kwam hij met een enkelband thuis te zitten.

Sinds een paar weken draagt hij een elektronische polsband. Een verademing, vindt hij zelf, want nu kan hij weer gaan en staan waar hij wil. Dat wil zeggen: de vrijheid komt wel

met afspraken. Door de elektronische polsband weten zijn ouders altijd waar hij zich ophoudt. Hij moet dus altijd melden waar hij naartoe gaat, zodat dit te controleren valt. Het is nu aan Ramon om te laten zien dat hij daarin te vertrouwen is. Het gaat goed, maar leidt nog wel eens tot discussie over waarom Ramon naar bepaalde plekken toe gaat.

Bij Ramons ouders heeft de nieuwe aanpak ook de nodige impact gehad. Moeder Janine vond het heftig om haar eigen manco's voorgespiegeld te krijgen. Maar ook de bijeenkomst met vertrouwenspersonen heeft er behoorlijk ingehakt. „Zo confronterend”, vindt Janine. „Je moet met de billen bloot. En anderen vertellen wat zij denken hoe het afloopt met Ramon als er niets gebeurt.”

Het gezin hoopt echter dat de weg naar een betere toekomst is ingeslagen. Dat er flinke hobbels te overwinnen zijn, is overduidelijk. Ramon is met school gestopt, blijkt de stoornissen PDD-NOS en ADHD te hebben en ontvangt inmiddels een Wajong-uitkering.

Ook binnen het gezin loopt het nog niet allemaal even lekker. De vertrouwensband tussen ouders en zoon is door alles wat er is gebeurd erg wankel. Dat laatste blijkt ook tijdens het gesprek als ouders en zoon kibbelen over afspraken. Toch zit er al verbetering in, merken Janine en Bert. „Er is minder ruzie in huis.” Ook Ramon is zich meer dan ooit bewust dat er wat moet veranderen. Al blijft het voor hem nog lastig om ver vooruit te kijken. Zijn zelfbeeld is heel negatief en bovendien moet de rechter zich nog over zijn daad buigen.

Of hij de polsband mag omhouden of toch de cel in moet, is dus nog afwachten. „Hopelijk ziet de rechter dat ik goede stappen zet.”

Namen van jongeren en ouders zijn omwille van de privacy gefingeerd.

De polsband is minder stigmatiserend dan een enkelband. FOTO TOPAZE